

Protokół kontroli

*Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
w Katowicach, 40-082 Katowice, ul. Sobieskiego 10, REGON 277921739,
zwanego dalej „Inspektoratem” lub WIJHARS.*

Inspektoratem od dnia 1 lipca 2004r. kieruje *Lesław Skorupski* na podstawie aktu powołania na stanowisko Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Katowicach przez Wojewodę Śląskiego Lechosława Jarzębskiego.

[Dowód: akta kontroli str. 3]

Kontrolę w okresie od 18 stycznia do 9 marca 2007r. przeprowadzili kontrolerzy Najwyższej Izby Kontroli z Delegatury w Katowicach:

- *Mariusz Marquardt*, główny specjalista kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia nr 052913 z dnia 17 stycznia 2007r. z przerwami w trakcie kontroli w dniach: 24-26 stycznia, 8, 12 lutego oraz 2 marca 2007r.
- *Arkadiusz Przytułski*, specjalista kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia nr 052912 z dnia 17 stycznia 2007r. z przerwą w trakcie kontroli w dniu 12 lutego 2007r.

[Dowód: akta kontroli str. 1÷2]

Kontrolą, przeprowadzoną według przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1994r. o Najwyższej Izbie Kontroli [Dz.U. z 2001r. Nr 85, poz. 937, ze zm.], zwanej dalej *Ustawą o NIK* objęto:

Wykonanie budżetu państwa w 2006r.

Użyte w protokole skróty oznaczają:

⇒ *Ustawa o rachunkowości* — ustawa z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości [j.t. Dz. U. z 2002r. Nr 76, poz. 694 ze zm.];

⇒ *Ustawa o finansach publicznych, lub uFP* — ustawa z dnia 30 czerwca 2005r. [Dz.U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.];

⇒ *Wojewódzki Inspektor* — Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych (kierownik jednostki).

W y n i k i k o n t r o l i

1. Realizacja wniosków NIK dotyczących wykonania budżetu w 2005 r.

W Inspektoracie nie była przeprowadzana kontrola wykonania budżetu w 2005r.

[Dowód: akta kontroli str. 301÷302]

2. Poprawność i rzetelność ksiąg rachunkowych

2.1. Badanie systemu rachunkowości i kontroli wewnętrznej

Badanie przeprowadzono w zakresie rozpoznania i oceny organizacji systemu rachunkowości i kontroli wewnętrznej pod kątem:

- spełniania przez system wymogów nałożonych przepisami prawa (legalność),
- ustanowienia w ramach systemu procedur służących do zapobiegania lub wykrywania błędów operacyjnych istotnych z punktu widzenia celu kontroli,
- zastosowania środków technicznych wspomagających prowadzenie i kontrolę ksiąg rachunkowych.

Ocenę zgodności stosowanego systemu rachunkowości z przepisami prawa przeprowadzono na podstawie dostępnych dokumentów oraz udostępnionych przez Inspektora Wojewódzkiego danych w formie elektronicznej obejmujących zbiory danych finansowo-księgowych i instrukcję stanowiącą jedyną dokumentację użytkowanego oprogramowania finansowo-księgowego (FK).

Powołana wyżej Instrukcja, wśród cech omawianego oprogramowania wymienia prowadzenie ewidencji księgowej *zgodne z uregulowaniami ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. [Dziennik Ustaw Nr 121 z 95.11.19 poz.591]*.

[Dowód: akta kontroli str. 337]

System FK i jego kolejne wersje nie zostały formalnie zatwierdzone do stosowania przez Kierownika Jednostki, co Główna Księgowa wyjaśniła dopuszczeniem oprogramowania do stosowania faktycznie w 2000r. bez udokumentowania tego faktu. Ponadto stwierdziła, że „przyjęta Polityka rachunkowości stwierdza komputerowe prowadzenie księgowości, a nazwa i wersja oprogramowania zostanie uzupełniona.”

[Dowód: akta kontroli str. 333]

2.1.1. Zgodność dokumentacji opisującej zasady rachunkowości w jednostce z art. 10 ustawy o rachunkowości

W Inspektoracie obowiązują Zasady (polityka) rachunkowości z dnia 30-06-2006r. zatwierdzone przez Inspektora Wojewódzkiego. Dokument określa rok obrotowy i wchodzące w jego skład okresy sprawozdawcze, metody wyceny aktywów i pasywów oraz stwierdzenie o sporządzaniu rachunku zysków i strat w wariacie porównawczym.

[Dowód: akta kontroli str. 319÷321]

- Polityka rachunkowości, w części dotyczącej systemu informatycznego, odwołuje się do Instrukcji użytkownika systemu FK. Dokumentacja ta, opracowana dla wersji 5.5 systemu FK, wyszczególnia 17 z 28 faktycznie istniejących zbiorów danych (tablic *.dbf).

[Dowód: akta kontroli str. 350÷363]

Do „zbiorów instalacyjnych, wewnętrznych systemu, w których nie są gromadzone żadne informacje tworzące księgi rachunkowe” zakwalifikowane zostały zbiory danych z których (m.in.): zbiór FUNKCJE.DBF zawiera prawdopodobnie definicje (sposób tworzenia) wydruków, a NUMDOW.DBF stanowi wykaz dowodów księgowych wraz z ich numerami, datami i znacznikiem operacji zaksięgowania.

➤ W związku z brakiem pełnego wykazu zbiorów danych Główna Księgowa stwierdziła:

„Nie widzę zbiorów, a skoro producent zapewnił o zgodności z ustawą o rachunkowości nie zajmowałam się tymi zagadnieniami. Pytania na które nie umiem odpowiedzieć przekazałam producentowi programu.”

[Dowód: akta kontroli str. 332]

Z wymienionej wyżej liczby zbiorów danych, Instrukcja określa strukturę 6-zbiorów: DZIENNIK, OBROTY, PLAN_KO, VAT_SPR, VAT_ZAK, SL_DOW, a zbiór OBROTY.DBF winien odpowiadać zarówno strukturą jak i zakresem przechowywanych informacji zbiorowi DZIENNIK.DBF, podczas gdy DZIENNIK.DBF zawierał 14 pól, w tym 12 opisanych w Instrukcji, a zbiór OBROTY.DBF zawierał 23 pola, a ponadto m.in. — zapisy księgowe na kontach pozabilansowych, których nie ujęto w zbiorze DZIENNIK.DBF. Ponadto, dane w nieudokumentowanym polu DATA_OP zawierały różne dane w obu ww. zbiorach (tablicach).

➤ Według wyjaśnień Głównej Księgowej: „Ustawa o rachunkowości przewiduje takie opisy, w praktyce jednak może je sporządzić jedynie autor programu. Skoro ich brak — należy stwierdzić, że deklaracja zgodności z ustawą zawarta w dokumentacji FK jest gołosłowna. W najbliższym czasie zwrócimy się o uzupełnienie dokumentacji lub zakupimy inne oprogramowanie FK.”

[Dowód: akta kontroli str. 333]

W omawianej Instrukcji nie zostały opisane wzajemne powiązania zbiorów oraz ich funkcje w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych, co odnosi się także do opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz procedur lub funkcji wraz z opisem algorytmów i parametrów.

➤ Główna Księgowa wyjaśniła, że nie wie w jaki sposób funkcje i algorytmy są wykorzystywane i czy z nich korzystała.

[Dowód: akta kontroli str. 332]

2.1.2. Spełnianie ustalonych przepisami wymagań przez Zakładowy plan kont.

Stanowiący załącznik do Polityki rachunkowości Plan kont wyszczególnia 38 (3-cyfrowych) kont syntetycznych, w tym 3 konta pozabilansowe (091, 998, 999), m.in. wraz z wymaganiami odnośnie *ewidencji szczegółowej*, podczas gdy faktycznie stosowany – systemowy plan kont (wydruk z systemu FK) wyszczególnia 106 kont oznaczonych jako syntetyczne, 514

kont analitycznych (tj. nie oznaczonych jako syntetyczne) oraz 514 kont bez oznaczeń np. 234-B-1-923, 640-B-4430, 400-B-4010-3, 130-B-6060, 851-B-7, 229-B-4120-4040, 400-B-4120-4040, 229-B-4110-4040, 130-B-4480, 820-1, 231-B-4440.

- Brak opisu funkcjonowania co najmniej wszystkich kont syntetycznych Główna Księgowa wyjaśniła doraźnym tworzeniem kont bez zachowania systematyki oznaczeń przez poprzednika na tym stanowisku. Według wyjaśnień — „nie wszystkie konta są używane i będą sukcesywnie eliminowane, co jednak wymaga dokładnego sprawdzenia.”

[Dowód: akta kontroli str. 332]

Ewidencja szczegółowa do kont umożliwia sporządzanie sprawozdań na podstawie wydruków obrotów i sald poszczególnych kont analitycznych. Sposób sporządzania sprawozdań nie został ujęty w Polityce rachunkowości. Brak ten uzupełniła Główna Księgowa wskazując w wyjaśnieniach konta wykorzystywane do sporządzania sprawozdań.

[Dowód: akta kontroli str. 367]

Ewidencja na koncie 130 oraz koncie 998 prowadzona jest ze szczegółowością dział, rozdział, paragraf klasyfikacji budżetowej. Konto 998 wykazywało na dzień pobrania danych obroty w paragrafach: 3020, 4010, 4020, 4040, 4110, 4120, 4140, 4160, 4210, 4240, 4260, 4270, 4280, 4300, 4350, 4410, 4420, 4430, 4440, 4480, 4550, 6060, a konto 130 dodatkowo w podziałkach: 00 (Przychody z UW), 0830, 0920, 0970.

2.1.3. Plan kont nie został zaktualizowany w wymaganym terminie tj. do dnia 31.10.2006r.

- W związku z nieujęciem w planie konta 980 Główna Księgowa wyjaśniła, że „było to wynikiem przeoczenia ze względu na zwolnienie się pracownika. W tym roku został zaktualizowany.”

[Dowód: akta kontroli str. 332]

2.1.4. Otwieranie i zamykanie ksiąg rachunkowych (art. 12 ustawy o rachunkowości)

Księgi rachunkowe są otwierane na początek każdego następnego roku obrotowego i zamykane na dzień kończący rok obrotowy. Zamknięcie ksiąg rachunkowych, wg Instrukcji FK, powoduje nieodwracalne wyłączenie możliwości dokonywania przez użytkownika zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe.

Procedura otwierania i zamykania ksiąg w formie elektronicznej oraz — ich przeniesienia na inny komputerowy nośnik danych nie zostały opisane w dokumentacji systemu FK.

[Dowód: akta kontroli str. 410-437]

2.1.5. Obligatoryjne elementy ksiąg rachunkowych (art. 13 ustawy o rachunkowości)

Księgi rachunkowe Inspektoratu obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą dziennik, księgę główną, księgi pomocnicze, zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej, sald kont ksiąg pomocniczych oraz wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz). Organizacje zbiorów danych w formie oddzielnych komputerowych zbiorów danych, bazy danych lub wyodrębnionych jej części, nie została udokumentowana.

Sposób przeniesienia ksiąg w formie elektronicznej na inny komputerowy nośnik danych, o którym mowa w art. 13.3 ustawy o rachunkowości, nie został opisany w dokumentacji systemu FK.

2.1.6. Oznaczenie i przechowywane ksiąg rachunkowych (art. 13 ust. 4 i 5 ustawy o rachunkowości)

Wydruki ksiąg rachunkowych oferowane przez oprogramowanie FK mają cechy wymienione w art. 13. ust. 4 i 5 ustawy o rachunkowości. Dziennik, księga główna, księgi pomocnicze ani wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz) nie były dotychczas drukowane.

Komputerowe zbiory danych tworzących księgi rachunkowe nie są oznaczane co do roku obrotowego ani okresu sprawozdawczego — zbiory te mają dla każdego roku (i jednostki) stałe nazwy systemowe. Przechowywane są na dysku roboczym komputera w nieudokumentowanym (np. protokołem instalacji) miejscu (katalogu), co dotyczy także zbiorów z lat ubiegłych i przechowywanych na dysku roboczym kopii bezpieczeństwa.

2.1.7. Drukowanie lub przenoszenie treści ksiąg na komputerowy nośnik danych (art. 13.6 ustawy o rachunkowości)

Drukowane jest tylko zestawienie obrotów i sald wg terminów sprawozdawczych. Treści ksiąg nie są przenoszone na inny komputerowy nośnik danych, co dotyczy także ksiąg za rok 2005.

➤ W powyższej sprawie Główna Księgowa podała, co następuje:

„Odpowiedzialny pracownik księgowości tworzył kopie bezpieczeństwa na płytach CD zgodnie z zaleceniami producenta FK. Dotąd nie było potrzeby z nich korzystać, więc nikt nie sprawdzał utrwalonego zapisu. Z uwagi na to, że są to kopie bezpieczeństwa, do czasu umożliwienia przez producenta sporządzania czytelnych wydruków na nośnikach komputerowych będą wykonywane wydruki papierowe.”

[Dowód: akta kontroli str. 333]

2.1.8. Numer pozycji zapisu, pod którym został wprowadzony do dziennika (art. 15 w zw. z art. 14 ust. 4 ustawy o rachunkowości)

Zapisy księgowe obejmują inicjały osoby odpowiedzialnej za treść zapisu.

Według Instrukcji obsługi numer pozycji w Dzienniku jest nadawany automatycznie i jest widoczny na wydruku Dziennika i podglądzie (na monitorze komputera) Księgi głównej (do czasu kontroli nie była drukowana m.in. z przyczyn technicznych). Instrukcja nie opisuje sposobu tworzenia (w tym – z jakich zbiorów danych) Księgi głównej.

Wydruki (podglądy) pozostałych ksiąg rachunkowych, w tym zestawienia obrotów i sald nie przewidują numeru pozycji w Dzienniku.

➤ Główna Księgowa wyjaśniła, że brak takich danych w posiadanej dokumentacji oraz, że przekazała producentowi pytanie dotyczące ksiąg pomocniczych, obrotów i sald oraz księgi inwentarzowej.

[Dowód: akta kontroli str. 333]

2.1.9. Zasady ochrony i zabezpieczenia danych, w tym archiwizacji baz danych (art. 71 ustawy o rachunkowości)

Dane systemu FK są chronione na zasadach ogólnych przez system operacyjny komputera oraz hasło użytkownika FK. Instrukcja obsługi systemu wyszczególnia *czynności, których użytkownik nie powinien pod żadnym pozorem wykonywać, jeżeli nie chce bezpowrotnie utracić wprowadzonych danych. Podczas pracy z programem zabrania się kategoriycznie (m.in.): wyłączać zasilanie komputera, naciskać przycisk RESET. Nie wolno usuwać ani zmieniać nazwy żadnego pliku z żadnego podkatalogu katalogu, w którym zainstalowany jest program oraz usuwać lub zmieniać nazwy plików ani zmieniać zawartości baz danych innymi programami np. dbu.exe.*

Instrukcja systemu FK stwierdza, że dla zapewnienia bezpieczeństwa danych na wypadek awarii sprzętu komputerowego konieczne jest okresowe sporządzanie kopii bezpieczeństwa wszystkich danych bieżącego roku obrotowego. FK udostępnia mechanizm (poza programem głównym) ARCHIWIZACJA DANYCH, sporządzania kopii bezpieczeństwa na dyskietkach.

Omawiana Instrukcja FK nie przewiduje kontroli integralności bazy danych (np. przy uruchomieniu, odtworzonej z kopii bezpieczeństwa lub po zmianach wprowadzonych ww. programem dbu.exe).

Zasady ochrony danych nie zostały także ustalone w Polityce rachunkowości.

- Główna Księgowa wyjaśniła, że „w instrukcji do programu FK nie określono szczególnych wymagań w tym zakresie. Uważam, że takowych nie ma.”

[Dowód: akta kontroli str. 334]

2.1.10. Wprowadzanie do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, w postaci zapisu, zdarzeń, które nastąpiły w tym okresie sprawozdawczym (art. 20 ustawy o rachunkowości).

Zgodność z ww. przepisem sprawdzono na losowo wybranej próbie.

2.1.11. Zakres danych zawartych w komputerowych zapisach księgowych (art. 23 ustawy o rachunkowości)

Zapisy księgowe nie zawierają daty zdarzenia gospodarczego ani daty dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu, także w przypadku, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji. Daty te nie są wprowadzane z dokumentów źródłowych. Jediną datą, poza ewentualnymi datami technicznymi, jaką zawierają księgi rachunkowe jest data księgowania.

Oznaczenia konta przeciwstawnego brak było w 3 635 pozycjach z 9 319 pozycji Dziennika ogółem.

- Główna Księgowa wyjaśniła, że program nie przewiduje wprowadzania daty dokonania operacji gospodarczej. „Brak konta przeciwstawnego wynika z zasad funkcjonowania naszego systemu FK, który wg zapewnienia producenta jest zgodny z ustawą o rachunkowości.”

[Dowód: akta kontroli str. 331]

2.1.12. Sprawdzalność ksiąg rachunkowych (art. 24.4 ustawy o rachunkowości)

Udokumentowanie zapisów pozwala na identyfikację poszczególnych dowodów. Odnośnie jasnych i zrozumiałych informacji o treści zapisów dokonanych w księgach rachunkowych stwierdzono brak możliwości powiązania części dowodów, w tym np. kosztowych (faktura) z dowodami stwierdzającymi wydatek (np. wyciąg bankowy z zapłatą), co omówiono w dalszej części protokołu kontroli.

Wydruki obrotów i sald sporządzone przed i po zamknięciu okresu nie pozwalają na stwierdzenie etapu przetwarzania danych (nie różnią się między sobą).

➤ Główna Księgowa wyjaśniła, że nie stanowi to przeszkody w prowadzeniu rachunkowości jednak wymaga wzmożonego nadzoru. Sprawozdania sporządzane są na podstawie wydruków *zatwierdzonych ostatecznie danych księgowych*.

[Dowód: akta kontroli str. 330]

Dokumentacja systemu FK nie potwierdza ewentualnego istnienia kontroli kompletności zbiorów systemu rachunkowości oraz parametrów przetwarzania danych.

Zapisy w księgach rachunkowych są uporządkowane w sposób chronologiczny i umożliwiają sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań. Suma wydatków ogółem (środki otrzymane od dysponenta wyższego stopnia wykazane w sprawozdaniu Rb-23 rocznym w wysokości 1 594 997,71 zł) oraz w poszczególnych paragrafach, wykazanych w sprawozdaniu Rb-28 rocznym, były zgodne z zapisami strony Wn konta 130-B-* ustalonymi przez kontrolujących na podstawie komputerowych zbiorów danych systemu FK. Wydatki na zakupy inwestycyjne wg obrotów strony Ma konta 130-B-6060 wyniosły 24 096,18 zł.

Wykonane dochody wg zapisów strony Wn konta 130-D-* ustalonymi jw. wyniosły 41 973,21 zł i były zgodne z wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27 rocznym dochodami ogółem i w poszczególnych paragrafach.

Oznaczenie kont księgowych wykorzystywanych do sporządzonych sprawozdań zostało wskazane w wyjaśnieniach Głównego Księgowego w uzupełnieniu Polityki rachunkowości.

[Dowód: akta kontroli str. 367]

2.1.13. Ocena prowadzenia na bieżąco ksiąg rachunkowych (art. 24 ust. 5 ustawy o rachunkowości)

Nie stwierdzono nieprawidłowości w stosunku do obowiązujących terminów sporządzania sprawozdań. Do czasu zakończenia kontroli termin sprawozdania rocznego określony art. 24.5.2 ustawy o rachunkowości nie upłynął.

2.1.14. Zgodność zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej za miesiąc oraz od początku roku z obrotami wykazanymi w dzienniku (art. 14 ust. 1 ustawy o rachunkowości)

Nie stwierdzono niezgodności. Księgowania na kontach pozabilansowych nie są ujmowane w Dzienniku.

2.2. W zakresie ustanowienia procedur kontroli finansowej ustalono, że:

- Zasady obiegu dowodów księgowych określone zostały w Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych z dnia 3-06-2003 r. Instrukcja nie określała konkretnych terminów księgowania, wskazywała natomiast *pracownika prowadzącego księgowość* jako odpowiedzialnego za *bieżące wprowadzanie do ksiąg wszystkich dokumentów dotyczących operacji gospodarczych*.
- Procedury dotyczące terminowości postępowania z dowodami księgowymi, a w szczególności z dowodami zewnętrznymi obcymi określone zostały w Procedurach kontroli wewnętrznej.

[Dowód: akta kontroli str. 303÷308]

Procedury kontroli finansowej, o których mowa w art. 47.3 uFP nie zostały pisemnie ustanowione.

- Główna Księgowa wyjaśniła, że w Inspektoracie wprowadzono i obowiązują szczegółowo opracowane „Procedury kontroli wewnętrznej” natomiast *kolejne procedury kontroli finansowej zostaną niezwłocznie wprowadzone*.

[Dowód: akta kontroli str. 336]

Obowiązki związane z wykonywaniem poszczególnych czynności w ramach systemu rachunkowości, w tym kontroli funkcjonalnej, zostały przydzielone pracownikom wydziału administracji:

- Głównej Księgowej-Kierownikowi Administracji odpowiedzialność m.in. za:

Racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi, prowadzenie spraw dotyczących zamówień publicznych, opracowanie i nadzór nad przestrzeganiem instrukcji obiegu dokumentów księgowych, opracowanie zakładowego planu kont, zgodne z ustawą o rachunkowości prowadzenie ksiąg rachunkowych, terminowe i zgodne z zapisami księgowymi sporządzanie sprawozdań budżetowych wymaganych przepisami prawa, opracowanie projektów planów w zakresie wydatków i dochodów budżetowych.

- Starszej księgowej odpowiedzialność m.in. za:

Terminowe odprowadzanie z kasy na konto bankowe wpływów z tytułu dochodów budżetowych, prawidłowe gospodarowanie środkami pieniężnymi w kasie i utrzymywanie pogotowia kasowego.

- Księgowemu odpowiedzialność m.in. za:

Prawidłowe, zgodne z obowiązującymi przepisami obliczanie płac, zasiłków, podatków i należnych potrąceń, terminowe odprowadzanie i przekazywanie na konta bankowe wynagrodzeń, składek ZUS, zaliczek na podatek dochodowy, składek PFRON, wpływów dochodowych oraz innych dokonanych potrąceń, prawidłowe działanie systemu informatycznego.

Po rozwiązaniu stosunku pracy z dniem 3-11-2006r. na zasadzie porozumienia stron z Księgowym przydzielony mu zakres odpowiedzialności nie został pisemnie przydzielony innym pracownikom.

W powyższej kwestii Inspektor Wojewódzki wyjaśnił, że ogłosił nabór na wolne stanowisko pracy księgowego w grudniu 2006r., ale żadna z 5 złożonych ofert nie spełniała wymagań formalnych określonych w ogłoszeniu, mimo iż nie były wymagane umiejętności w zakresie administrowania siecią komputerową gdyż zadanie to zgodnie z zawartą umową powierzyliśmy zewnętrznej firmie. Ponowny nabór został ogłoszony z terminem składania dokumentów 30 marca 2007r.

Zadania z zakresu zwolnionego stanowiska księgowego wykonują główna księgowa i starsza księgowa.

[Dowód: akta kontroli str. 311÷318]

Stwierdzono ponadto, że

- W Inspektoracie stosowana jest zasada księgowania wszystkich zakupów na kontach rozrachunkowych.
- Dokumentacja systemu FK:
 - nie odnosi się do dowodów księgowych tworzonych automatycznie. Brak jest danych w jakim zakresie są stosowane, co omówiono w dalszej części niniejszego protokołu kontroli;
 - nie omawia zasad funkcjonowania „bufora” systemu FK;
- Zasada bieżącego (sukcesywnie w trakcie okresu sprawozdawczego, a nie na jego koniec) zatwierdzania zapisów księgowych nie jest w Inspektoracie stosowana. Użytkowane oprogramowanie umożliwia taką operację.
- Zasada zamykania miesięcy księgowych (za wyjątkiem grudnia) stosowana jest przed sporządzeniem sprawozdania.
- Roczne sprawozdania budżetowe sporządzane są na podstawie zatwierdzonych zapisów księgowych. Wydruki systemu FK nie stwierdzają tego faktu.
- Do czasu zakończenia kontroli nie dokonano zatwierdzenia wszystkich zapisów (pozostających w buforze) dotyczących badanego okresu.

[Dowód: akta kontroli str. 439÷449]

2.3. Funkcjonowanie systemu księgowości komputerowej

Inspektorat użytkuje system finansowo-księgowy *Logotech AA*, w wersji 5.51. Autorem programu jest [...]¹, a producentem (wg faktury z dnia 17-02-2000r.) — [...]² — *Logotech AA* s.c. z siedzibą w Katowicach. System obsługuje 3 stanowiska.

Inspektorat podczas kontroli otrzymał *Instrukcję obsługi* dla wersji programu 5v0, w miejsce dotychczasowej z 1995 r.

[Dowód: akta kontroli str. 322÷329, 452÷453]

¹ Art. 5 ust. 2 ustawy o z dnia 6 września 2001 o dostępie do informacji publicznej ochronie danych osobowych

² Jw.

System (w aktualnej wersji) nie został zatwierdzony do stosowania przez kierownika jednostki.

- Główna Księgowa wyjaśniła, że oprogramowanie to zostało dopuszczone do stosowania faktycznie w 2000 r., co jednak nie zostało udokumentowane. Przyjęta Polityka rachunkowości stwierdza komputerowe prowadzenie księgowości. *Nazwa i wersja oprogramowania zostanie uzupełniona.*

[Dowód: akta kontroli str. 333]

W zakresie zgodności zapisów księgowych z art. 23.2 ustawy o rachunkowości stwierdzono, że:

Dziennik (wydruk) zawierał datę zatwierdzenia dowodu do księgowania, dla konta 130 – zgodną z datą wyciągu bankowego; nie zawierał natomiast daty dokonania operacji gospodarczej, numeru pozycji dowodu księgowego, a w 3 635 pozycjach z 9 319 pozycji ogółem w Dzienniku — nie było oznaczenia konta przeciwstawnego.

Dziennik (komputerowy zbiór danych) dodatkowo zawierał numer pozycji dowodu księgowego oraz Datę operacji zgodną z datą zamknięcia.

- Wyjaśniając wykazane wyżej braki Główna Księgowa podała, że „program nie przewiduje wprowadzania daty dokonania operacji gospodarczej. Brak konta przeciwstawnego wynika z zasad funkcjonowania naszego systemu FK, który wg zapewnienia producenta jest zgodny z ustawą o rachunkowości.”

[Dowód: akta kontroli str. 331]

System nie zapewnia kontroli kompletności zapisów ani ich poprawności. Nie sprawdza poprawności i sekwencji dat.

Według dokumentacji — System zapewnia ciągłość numeracji zapisów w Dzienniku. Nie stwierdzono w tym zakresie odstępstw. Numer w Dzienniku jest nadawany przy zamknięciu okresu. Data księgowania (dla nie zamkniętego okresu) jest nadawana przez operatora.

Dziennik nie zawierał 1 dowodu WB (Wyciąg bankowy – wydatki), 1-WD (Wyciąg bankowy – dochody), 15-dowodów BD (Budżet delegacje) oraz 9-poleceń księgowania (PB), w tym dowodu PB-32 — także w wersji papierowej, co spowodowało nieciągłość numeracji dowodów zaewidencjonowanych w Systemie.

- W związku z powyższym Główna Księgowa wyjaśniła, że dowody księgowane na kontach pozabilansowych nie są ujmowane w Dzienniku, co dotyczy 8-dowodów PB, natomiast brak dowodu PB 32 – jest błędem programu. Dowód ten nie występuje w żadnej z ksiąg rachunkowych. Dowody BD w liczbie 15 to zaksięgowane na dzień 31-12-2006r. delegacje. Nie zamknięto jeszcze miesiąca i roku ze względu na konieczne przeksięgowania roczne stąd brak tych dowodów w Dzienniku.

System pozwalał na zatwierdzanie zapisów księgowych z wybranego okresu przed zamknięciem miesiąca. Zamykanie miesięcy nie było wymuszane. Praca na przełomie roku była możliwa.

Zestawienia obrotów i sald nie pozwalało na określenie, że nie zawierały danych z „bufora”. Nie było możliwe stwierdzenie, że dotyczyły zamkniętego okresu.

System FK nie umożliwiał udostępnienia ksiąg w postaci elektronicznej. Korzystał jednak ze zbiorów w formacie dBase III możliwych do odczytu przy pomocy oprogramowania biurowego. Zawartość zbiorów i ich powiązanie, jak podano wyżej nie zostały w pełni udokumentowane.

W związku z wykazanymi wyżej brakami Inspektorat zwrócił się do producenta oprogramowania o ich uzupełnienie.

[Dowód: akta kontroli str. 451÷452]

- Według wyjaśnień Głównej Księgowej:

„Podczas normalnej pracy braki te nie były dla nas widoczne, a zapewnienie o zgodności programu z ustawą o rachunkowości przyjęliśmy w dobrej wierze. Szczegółowe braki w wydrukach nie przeszkadzały w pracy, zwłaszcza, że do sporządzania sprawozdawczości wykorzystywane były tylko wydruki obrotów i sald, w miarę potrzeby uzupełniane informacjami z podglądów dowodów księgowych.”

[Dowód: akta kontroli str. 335]

2.4. Przegląd analityczny ksiąg rachunkowych

Celem przeglądu analitycznego ksiąg było sprawdzenie występowania zapisów księgowych dotyczących w szczególności:

- a) niewłaściwego okresu księgowania (wpływające na sprawozdawczość bieżącą lub roczną),

- b) błędnej interpretacji lub braku wymaganych przepisami dat (w szczególności daty dowodu i daty operacji gospodarczej),
- c) błędnej sekwencji dat (operacji, dowodu, księgowania),
- d) braku ciągłości zapisów w dzienniku,
- e) pomijania kont rozrachunkowych przy księgowaniu zakupów oraz sprawdzenie terminowości księgowania dowodów.

W związku z opisanym wcześniej brakiem wymaganych przepisami dat (w szczególności daty dowodu i daty operacji gospodarczej), brak było możliwości analitycznego stwierdzenia niewłaściwego okresu księgowania ani zbadania błędnej sekwencji dat. Prawidłowość okresu księgowania sprawdzono przy badaniu dowodów wylosowanych przy użyciu metody monetarnej (MUS).

Nie stwierdzono pomijania kont rozrachunkowych przy księgowaniu zakupów, ani nieciągłości zapisów w Dzienniku.

Ze względu na niezależną numerację dowodów księgowych dotyczących zakupów oraz płatności brak było możliwości powiązania dowodów księgowanych w koszty i dowodów wydatków (wyciągów bankowych).

W wyniku przeprowadzonych analiz zawartych w Dzienniku danych ustalono, że na 9 319 księgowaniach (pozycji Dziennika) składały się dowody księgowe dla 1 336 różnych „rachunków” (różnych wpisach w polu RACHUNEK), w tym np. „rachunku” oznaczonego jako 4/2006 dotyczyły 54 księgowania, a 43 pozycje dziennika stanowiły księgowania „rachunku” oznaczonego jako 1/2006.

Pole to nie było wypełnione w 3 579 pozycjach Dziennika.

- Odnosząc się do możliwości powiązania ww. dowodów Główna Księgowa wyjaśniła, że dowody księgowe wprowadzane są przez operatora do systemu wraz z danymi obejmującymi rodzaj i numer dowodu (podpowiadany przez system) oraz datą księgowania, datą wystawienia dokumentu i datami dotyczącymi terminów zapłat.

Na dowodzie polecenie księgowania PB istnieje tylko data księgowania i data rozliczenia. Brak numeru faktury występuje przy księgowaniach korekt, list płac, ekwiwalentów, lub świadczeń z funduszu socjalnego.

Do czasu rozliczenia dokumentu (np. zapłacenia faktury) można wyświetlić komplet dekretów związanych z wprowadzonym dokumentem. Po zapłaceniu faktur nie jest dostępny wydruk systemowy z takimi danymi, a w tym — wydruk zaksięgowanych dowodów. Prawdopodobnie są automatycznie usuwane i powiązanie dekretów dotyczących konkretnego wydatku nie będzie już możliwe. Komplet dekretów istnieje w postaci papierowych wydruków.

Główna Księgowa wyjaśniła, że nie zna możliwości bieżącego zapisywania dekretów na nośnikach czytelnych dla komputera. Puste pola RACHUNEK pozostały niewypełnione przez nieuwagę. Dotyczą one dowodów własnych, głównie z tytułu wydatków płacowych ekwiwalentów i świadczeń. Powtarzające się numery w ww. polu także dotyczą dowodów własnych. System FK nie sprawdza powtarzalności tych wpisów.”

[Dowód: akta kontroli str. 336]

2.5. Badanie wybranej losowo próby zapisów księgowych

2.5.1. Jako zbiór danych do losowania wykorzystano plik Dziennika udostępniony przez Inspektora Wojewódzkiego wraz z pozostałymi zbiorami danych księgowych, jak następuje:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>suma zł</i>	<i>l. poz.</i>
Konto 130 Ma.....	1 636 739,92	1 725
Paragrafy dochodów	- 41 742,21	- 239
Wydatki — populacja oceniana(PO).....	= 1 594 997,71	= 1 486
W tym paragrafy płacowe (4010, 4020, 4040, 4110, 4120, 4140)	-1 123 412,53	-325
Populacja do losowania	= 471 585,18	= 1 161
Wartość bezwzględna populacji do losowania.....	483 053,34	
Interwał doboru próby	3 551,00	
Ryzyko statystyczne	8,00	
Tolerowany błąd w sprawozdawczości miesięcznej / rocznej	18 000,00	12 000,00

Populację do losowania stanowiły zaewidencjonowane na koncie 130

<i>zapisy księgowe w Dzienniku</i>	<i>od dnia</i>	<i>do dnia</i>
DATA_KS	5-01-06r.	29-12-06r.
DATA_OP	12-01-06r.	5-01-07r.

Wybrane do badania:.....	wartość	liczba
Powyżej interwału	89 673,47	7
Poniżej interwału	81 473,15	110
Razem	171 146,62	117

[Dowód: akta kontroli str. 337÷340]

2.5.2. Wyniki badania

Stwierdzono błędy systematyczne, jak następuje:

- Żaden z wyciągów bankowych nie miał cech wymaganych art. 21.1. ustawy o rachunkowości, ani nawet — cech dokumentu. Były to wydruki bez podpisu osoby je sporządzającej; brak było dekretów.

[Dowód: akta kontroli str. 411÷413]

- Rozliczenia kosztów podróży służbowej przedkładane były w okresach miesięcznych. Polecenia wyjazdu służbowego nie zawierały określenia miejscowości, w miejsce którego wpisywane były np.: „zakłady i punkty graniczne”, czy „teren działania”. Sporządzane rozliczenia kosztów podróży obejmowały trasy przejazdu w poszczególnych dniach bez powiązania z wykonywanym zadaniami służbowymi.

[Dowód: akta kontroli str. 368÷388]

W odniesieniu do powyższego:

- Główna Księgowa przedstawiła następujące wyjaśnienia:
 - „Zasugerowaliśmy się komunikatem, że nie wymagają podpisu. W wykorzystaniu uwag przekazanych podczas kontroli NIK — zostały podpisane wszystkie wyciągi.”
 - Wyciągi bankowe są drukowane z systemu bankowości elektronicznej, a w systemie FK sporządzany jest do nich dekret. Oba wydruki traktujemy jako całość, z tego też względu nie przywiązywaliśmy uwagi do faktu, że WB nie ma cech dokumentu. Uwzględniając jednak pisma urzędowe oraz publikowane opinie prawne z którymi zapoznaliśmy się podczas kontroli, zapewniamy trwałe połączenie obu wydruków. Każdy zapis księgowy zawiera dane o numerze kontrahenta jako końcowy numer w oznaczeniu konta. Z kolei numer kontrahenta występuje w wykazie wszystkich kontrahentów znajdującym się w systemie.”

[Dowód: akta kontroli str. 334]

- Kierownik Wydziału Kontroli Inspektoratu wyjaśnił, że:
- Rozliczanie delegacji w cyklu miesięcznym wynika ze specyfiki Inspektoratu
 - na jednego inspektora przypada miesięcznie nawet kilkanaście kontroli;
 - do wykonania kontroli lub oceny na wniosek producenta, czy importera kierowani są (drogą telefoniczną) inspektorzy realizujący zadania kontrolne najbliższych miejsc wyznaczonych we wnioskach przesłanych do Inspektoratu;
 - Zgodnie z § 12 pkt 5 obowiązującej Instrukcją Nr GNK-1/2005 Głównego Inspektora — wyboru konkretnych jednostek do kontroli dokonuje Wojewódzki Inspektor bezpośrednio przed oddelegowaniem inspektora na kontrolę, co przy wystawieniu polecenia wyjazdu służbowego na dany miesiąc utrudnia podanie konkretnych podmiotów gospodarczych przewidzianych do kontroli.
 - Inspektorzy sporządzają miesięczne sprawozdanie z wykonywanych czynności stanowiące podstawę zatwierdzenia rachunku kosztów podróży pod względem merytorycznym, które po uzupełnieniu o Merytoryczne uzasadnienie delegacji (dane jednostki kontrolowanej i terminy) zostały jeszcze podczas kontroli NIK przekazane do księgowości w uzupełnieniu złożonych rachunków kosztów podróży.

[Dowód: akta kontroli str. 389÷392]

W wyniku przeprowadzonego badania wylosowanych dowodów stanowiącymi podstawę poniesienia wydatku, z opisanymi wyżej wyjątkami, nie stwierdzono:

- W badaniu zgodności dotyczącym poprawności formalnej dowodów oraz zapisów księgowych — braków w zakresie:
 - Poprawności dowodu, a w tym — określenia rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego, określenia stron, opisu operacji oraz jej wartości, daty dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą – także daty sporządzenia dowodu oraz poprawność nanoszenia korekt i poprawek.
 - Kompletności i poprawności kontroli bieżącej i dekretacji, a w tym — akceptacji pod względem merytorycznym, akceptacji pod względem formalno-rachunkowym, wskazania miesiąca księgowania, wskazanie sposobu ujęcia dowodu w księgach (dekretacja), zatwierdzenia do ujęcia w księgach.

- Kompletności i poprawności formalnej zapisu dowodu w dzienniku / księdze głównej, a w tym — danych identyfikacyjnych dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu, data dokonania operacji gospodarczej, opisu operacji.
- W badaniu wiarygodności polegającym na kontroli wybranej próby nie stwierdzono nieprawidłowości odnośnie: wartości transakcji, okresu księgowania, kont syntetycznych, kont analitycznych w podziałkach klasyfikacji budżetowej zgodnie z którymi wyniki transakcji znajdują odbicie w sprawozdaniach budżetowych.

2.6. Badanie szczegółowe wybranych pozycji wydatków

2.6.1. Badaniem objęto najwyższe kwotowo 7 pozycji wydatków o wartości powyżej interwału losowania, które stanowiły zapisy o numerze pozycji w Dzienniku:

32 Renault Kangoo wart. końc.leasingu konto 130-B-6060	7 799,91 zł
34 Renault Kangoo wart. końc.leasingu (130-B-6060).....	16 296,27 zł
1772 Notebooki ARISTO Smart 270 6 sztuk konto (130-B-4210).....	18 967,29 zł
2971 Odpis na ZFŚS na 2006 r. konto (130-B-4440).....	25 500,00 zł
5723 Odpis na ZFŚS 25% (130-B-4440)	8 500,00 zł
5739 Anal.przet.mlecz.Kraj.Centr.GIJHARS (130-B-4300)	3 580,00 zł
9151 Komp.ASUS,Notebooki HP NX6325 (130-B-4210).....	9 030,00 zł
Razem.....	89 673,47 zł

oraz najwyższe transakcje dotyczące wybranych pozycji zamówień publicznych, które z racji faktur cząstkowych nie znalazły się w próbie MUS:

Zlecenia analiz laboratoryjnych oraz zakupy odczynników

w liczbie 16 na sumę 18 113,80 zł

Badaniem przeprowadzonym pod względem celowości, legalności i gospodarności objęto ogółem 23 pozycje wydatków na kwotę 107 787,27 zł. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

[Dowód: akta kontroli str. 455÷456]

2.6.2. Organizacja systemu zamówień publicznych w Inspektoracie

W 2006 r. w Inspektoracie jako regulacja dotycząca dokonywanych zakupów obowiązywała Procedura nr 19 Zakupy i ocena dostawców - wydanie nr 2, zatwierdzona przez Wojewódzkiego Inspektora w dniu 1-07-2005 r. oraz zastępujące ją z dniem 9-06-2006 r. wydanie nr 3 tej procedury. Zgodnie z ww. procedurą do realizacji zakupów przez Inspektorat wyznaczony

został Wydział Administracji. W procedurze tej dokonano podziału zakupów usług i materiałów w zależności od wartości transakcji na 3 przedziały: zamówienia publiczne do równowartości 6.000 euro, w przedziale 6.000 do 60.000 euro oraz powyżej 60.000 euro, a następnie opisano postępowanie stosowane do zakup usług i materiałów z I przedziału (do 6.000 Euro). Nie określono sposobu postępowania dla zakupów w ramach dwóch kolejnych przedziałów. Wyjaśniając przyczyny nieujęcia w procedurze sposobu postępowania z zamówieniami z II i III przedziału Wojewódzki Inspektor podał: „W procedurze określono sposób postępowania jedynie w odniesieniu do I przedziału, ponieważ nie przewidywano realizacji zamówień o wartości przekraczających równowartość 6.000 euro. W najbliższym czasie procedura ta zostanie jednak uzupełniona o określenie sposobu postępowania z zamówieniami dotyczącymi dwóch pozostałych przedziałów”.

Wydatki realizowane były na podstawie planu finansowego oraz zgłaszanych w ciągu roku zapotrzebowań, które po zatwierdzeniu przez Wojewódzkiego Inspektora realizowane były przez Wydział Administracji.

Procedura nr 19 nie przewidywała prowadzenia systematycznej oceny realizacji zamówień. Ujęto w niej natomiast ocenę skuteczności zakupów, której co najmniej dwa razy w roku powinni być poddawani dostawcy Inspektoratu w oparciu o kryteria ustalone w formularzu Pr-19-F3.

Na podstawie wybranej próby (p. pkt 2.6.1) wydatków o wartości 107 787,27 zł stwierdzono, że wydatki realizowane w 2006 r. były dokonywane zgodnie z planem finansowym, w oparciu o posiadane środki finansowe, a związane z nimi płatności były regulowane terminowo. W okresie objętym kontrolą w Inspektoracie nie wystąpiły zamówienia publiczne, do których przeprowadzenia Inspektorat byłby zobowiązany stosować tryby określone w ustawie Prawo zamówień publicznych. Nie stwierdzono wydatków dokonanych bez zgody Głównego Księgowego jak też realizacji zakupów towarów i usług, które można by uznać za niecelowe dla funkcjonowania tej jednostki budżetowej.

[Dowód: akta kontroli str. 269÷270, 281, 455÷456]

Wydatki inwestycyjne w kwocie 24 096,18 obejmowały zakup poleasingowy dwóch samochodów. W dniu 27-12-2002 r. pomiędzy ING BSK Leasing S.A. w Katowicach i Wojewodą Śląskim, w którego imieniu działali Śląski Wojewódzki Inspektor Skupu i Przetwórstwa Artykułów Rolnych (zwany dalej ŚWISiPARS) oraz Kierownik Gospodarstwa Pomocniczego przy ŚWISiPARS zawarto dwie umowy dotyczące leasingu samochodów ford mondeo

i renault kangoo. W następstwie aneksów zawartych w dniu 14-07-2004 r. prawa i obowiązki wynikające z ww. umów przejął WIJHARS. Z treści tych umów wynikał obowiązek zakupu samochodów za cenę sprzedaży odpowiadającą szacunkowej wartości rynkowej przedmiotu leasingu, która na dzień wygaśnięcia umów wynosiła 13.357,60 zł plus podatek VAT (ford mondeo) i 6.393,37 zł plus podatek VAT (renault kangoo). W dniu 9-01-2006 r. Inspektorat opłacił przelewem dwie faktury o numerach FC06065127 i FC06065128 na kwoty odpowiednio 7.799,91 zł i 16.296,27 zł brutto. Powyższy zakup leasingowanych samochodów nie podlegał przepisom o zamówieniach publicznych.

[Dowód: akta kontroli str. 182, 183, 188-191, 270-272, 275-276]

3. Prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych

Badaniem objęto zgodność z ewidencją księgową sprawozdań sporządzanych przez Inspektorat tj.: Rb – 23 - roczne sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb – 27 - roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb – 28 - roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa, RB – N - sprawozdanie o stanie należności oraz Rb – Z - sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za okres od początku roku do dnia 31-12-2006 r.

Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych zostały uzgodnione z właściwym oddziałem NBP. Wykazane dochody w kwocie 41.973,21 zł oraz wydatki w kwocie 1.594.997,71 zł były zgodne z ewidencją księgową na kontach 130 „Rachunek bieżący jedn. budżet.”, 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” oraz 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”.

[Dowód: akta kontroli str. 16, 34, 35, 37]

Dane wykazane w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27 były zgodne z zapisami na koncie 130, 221. Zapisy na koncie 221 na dzień 31.12.2006 r. wykazywały po stronie Wn kwotę 25.190,45 zł oraz po stronie Ma kwotę 6.572,21 zł. Wg wyjaśnień Głównej Księgowej na wykazane nadpłaty w kwocie 6.572,21 zł składały się nadpłaty dotyczące WIJHARS w kwocie 2.048,47 zł oraz dotyczące zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego w kwocie 4.523,74 zł. *„Z kwoty 2.048,24 tylko 385,- dotyczy 2006 roku i jest przedpłatą na uzyskanie w przewidywanej przyszłości świadectw jakości. Reszta nadpłat powstała w latach wcześniejszych. Kwoty przejęte jako salda po zlikwidowanym gospodarstwie*

zostaną wyjaśnione po zwrocie przekazanej na wniosek prokuratora dokumentacji Komendzie Policji w Katowicach”.

Zgodnie z przepisem § 9 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³ wykazywane w sprawozdaniu Rb-27 należności powinny obejmować obok salda początkowego przypisy z tytułu dochodów budżetowych, których termin płatności przypadał na rok budżetowy 2006. Zgodnie z treścią pkt. 28 w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych⁴ konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” służy do ewidencji należności jednostek budżetowych z tytułu dochodów budżetowych, w których termin płatności przypada na dany rok budżetowy. Niezgodnie z ww. przepisami na koncie 221 ujęte zostały również należności w kwocie 1.384,80 zł, których termin płatności przypadał na 2007 rok. W sprawozdaniu Rb-27 dane w kolumnie 7 „należności” w kwocie 60.591,45 zł oraz w kolumnie 11 „należności pozostałe do zapłaty ogółem” zostały zawyżone o wspomnianą wyżej kwotę 1.384,80 zł.

W dniu 17-01-2007 r. złożono w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim (ŚUW) omyłkowo zamiast rocznego, dwa sprawozdania miesięczne. W dniu 31-01-2007 r. zostało złożone właściwe sprawozdanie roczne.

[Dowód: akta kontroli str. 17, 37, 38, 211, 213]

Główna Księgowa wyjaśniając przyczynę ujęcia na koncie 221 oraz w rocznym sprawozdaniu Rb-27 także należności, których termin płatności przypadał w 2007 r. podała m.in.: *„W Inspektoracie na koncie 221 księgowane są wszystkie należności z tytułu wykonywanych usług. Nie przewidziano stasowania jakiegokolwiek innego zastępczego konta. Pomimo że termin płatności niektórych faktur z końca roku przypadnie na początek roku następnego, wykonanie usługi nastąpiło w bieżącym roku obrachunkowym. Zgodnie z stosowaną zasadą memoriału dokumenty zaksięgowano do okresu którego dotyczyły. W zależności od terminu dokonanej wpłaty należności przez kontrahenta faktura mogła być rozliczona na bieżąco co w momencie księgowania nie jest jeszcze wiadome”.* Ponadto stwierdziła: *„Ponieważ wykazano całą kwotę należności zaksięgowaną na koncie 221. pomniejszenie tej kwoty o płatności przypadające w 2007 roku spowodowałoby niezbilansowanie sprawozdania Rb-27 oraz bezzasadność*

³ Dz. U. Nr 115, poz. 781

⁴ Dz. U. Nr 142, poz. 1020

kolumny 12 „w tym zaległości netto”. Kolumna 11 „ogółem” bez należności których termin płatności przypada na rok następny jest tożsama z kolumną 12, a więc traci sens. Stąd uznajemy wykazywanie tych sum w sprawozdaniu za zasadne oraz interpretujemy zwrot „dochody których termin płatności przypada na dany rok budżetowy” w rozumieniu jako wypracowane w danym roku budżetowym”.

[Dowód: akta kontroli str. 279÷280]

Wykazane w sprawozdaniu Rb-28 wykonanie planu wydatków było zgodne z wydatkami zaewidencjonowanymi na koncie 130 po stronie Ma w kwocie 1.594.997,71 zł. Sprawozdanie zostało przekazane do ŚUW 15-01-2007 r. Korekta sprawozdania została przekazana w dniu 31-01-2007 r. Zmianie uległa wartość ujętej w sprawozdaniu łącznej kwoty zobowiązań, które wzrosły z kwoty 85.616,42 do 85.706,42 zł w związku z wzrostem zobowiązań w § 4300 – zakup usług pozostałych z kwoty 1.544,78 do kwoty 1634,78 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 18, 46, 47]

Dane za 2006 r. wykazane w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń były zgodne z zapisami na kontach rozrachunkowych i dokumentami źródłowymi dotyczącymi zobowiązań i należności na koniec roku.

[Dowód: akta kontroli str. 19, 20-22, 32, 33]

W okresie przejściowym, po zakończeniu roku budżetowego wykonano następujące operacje na rachunkach bankowych:

- w dniu 3-01-2007 r. odprowadzono zł na konto Wojewody Śląskiego niewykorzystane środki w kwocie 2,29, które uprzednio, w dniu 01-01-2007 r. zostały przeksięgowane z rachunku bieżącego jednostek budżetowych na rachunki roku ubiegłego.
- w dniu 11-01-2007 r. wpłacone przez oddział WIJHARS w Zebrzydowicach w dniu 2-01-2007 r. środki w kwocie 231,00 zł zostały przekazane na rachunek Departamentu Budżetu Państwa w Ministerstwie Finansów⁵.

⁵ Wcześniej ww. kwota została zaksięgowana w dniu 29-12-2006 r. po stronie Wn na koncie 130-D § 0830 „Rachunek bieżący jednostek budżet.- dochody” oraz po stronie Ma na koncie 140-P „Kasa pomocnicza – Zebrzydowice” (dowód księgowy WD 144/2006). W dniu 31-12-2006 r. zaksięgowano odprowadzenie powyższej kwoty na dochody Ministerstwa Finansów – po stronie Wn konto 222-D „Dochody budżetowe z NBP”, po str. Ma konto 130-D-0830 „Rachunek bieżący

[Dowód: akta kontroli str. 201,202]

W okresie przejściowym prawidłowo zaksięgowano zwrot niewykorzystanych środków budżetowych w kwocie 2,29 zł. Konto 223 – *Rozliczenie wydatków budżetowych* wykazywało saldo Ma w kwocie 1.594.997,71 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 35, 46, 201,202]

4. Realizacja dochodów

Realizację dochodów przez Inspektorat w 2006 r. przedstawiono w poniższej tabeli:

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2005 r.	2006		5:3	5:4
			Według ustawy budżetowej	Wykonanie		
			tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ogółem, w tym:	68,12	40,00	41,97	61,61	104,92
1.1.	dział Rolnictwo i łowiectwo	68,12	40,00	41,97	61,61	104,92
1.1.1.	rozdział Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno- Spożywczych	68,12	40,00	41,97	61,61	104,92
1.1.1.1	§ 083 wpływy z usług	67,92	40,00	41,48	61,07	103,70
1.1.1.2.	§ 092 pozostałe odsetki	0,20		0,15	75,00	
1.1.1.3	§ 097 wpływy z różnych doch.			0,34		

[Dowód: akta kontroli str. 13]

Na podstawie wybranych dowodów skontrolowano prawidłowość przeprowadzanych księgowania, przekazywanie pobranych dochodów na rachunek budżetu państwa oraz dochodzenie należności. Planowane dochody Inspektoratu stanowiły wpływy z usług.

Badaniem szczegółowym objęto 5 losowo wybranych dowodów na łączną kwotę 869,00 zł ujętych na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w § 083 – „Dochody ze sprzedaży usług” oraz wszystkie dowody dotyczące pozostałych dochodów ujętych w § 0920 (dwa dowody) na łączną kwotę 149,60 i w § 0970 (6 dowodów) na łączną kwotę 344,81 zł. Stwierdzono:

- odpłatność za wykonane usługi była wyliczana zgodnie ze stawkami określonymi w §1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 lutego 2005 r. w sprawie

jednostek budżet.- dochody”. W dniu 8-01-2007 r. Ministerstwo Finansów dokonało zwrotu ww. środków, które WIJHARS przekazał na błędne konto.

stawek opłat za dojazdy do miejsca oceny, czynności związane z dokonaniem oceny, badania laboratoryjne i wydawanie świadectw jakości handlowej oraz sposobu i terminu wnoszenia tych opłat ⁶,

- faktury z tytułu świadczonych usług wysyłano do zobowiązanych terminowo,
- pobrane dochody terminowo przekazywano na rachunek budżetu państwa,

W tablicy dziennika systemu FK ww. 5 dowodów zaksięgowano jednostronnie po Wn na koncie 221-D § 0830 „Dochody ze sprzedaży usług”, co omówiono w pkt. 2.1.11.

Przepis art. 17 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁷ stanowił m.in., że plany jednostek budżetowych powinny uwzględniać zasady określone w przepisach o rachunkowości i standardach międzynarodowych, z tym że odsetki od nieterminowych płatności nalicza się i ewidencjonuje nie później niż na koniec każdego kwartału. Odpowiadając na pytanie „*Dlaczego odsetki zapłacone w dniu 20.11.2006 r. przez firmę GLADIUS Export-Import w kwocie 88,70 zł zostały zaksięgowane dopiero w dniu 30.11.2006 r. a nie w okresach wcześniejszych (w 2004 r., 2005 r.)?*” Główna Księgowa Anastazja Nowakowska podała: „*Odsetki zapłacone przez firmę GLADIUS Export-Import nie zostały zaksięgowane w okresach wcześniejszych to jest w 2004 i 2005 roku, ponieważ z tytułu dochodów i wydatków budżetowych nie dokonuje się odpisów aktualizacyjnych należności. Stąd ujmuje się odsetki w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty*”. (Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (...)). Zgodnie z § 7 ust. 2 ww. rozporządzenia⁸ odsetki od należności należało ująć w dniu zapłaty tj. 20-11-2006 r. lub pod datą ostatniego dnia kwartału tj. 31-12-2006 r. w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

[Dowód: akta kontroli str. 210, 212]

W odpowiedzi na pytania: „*czy do kontrahentów, którzy nie zapłacili terminowo faktur wysłane zostały upomnienia oraz czy naliczono odsetki za zwłokę? Jakie działania windykacyjne podejmował Inspektorat w stosunku do podmiotów zalegających z wnoszeniem należnych budżetowi dochodów?*” Główna Księgowa podała: „*Do kontrahentów, którym minął termin*

⁶ Dz. U. Nr 38, poz. 358

⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104

⁸ Dz. U. Nr 142, poz. 1020

zapłaty za wystawione faktury na bieżąco wykonywane są telefony w celu ponaglenia, co z reguły skutkuje szybszą reakcją dłużnika jak w przypadku upomnień. Przy braku dalszej wpłaty wysyła się upomnienia z wyliczonymi odsetkami za zwłokę”.

[Dowód: akta kontroli str. 211, 213, 214]

Wyjaśniając przyczynę, „dlaczego przed datą 30.10.2006 r. Inspektorat nie występował do firmy „GLADIUS” Export Import [...] z Sosnowca w sprawie zapłaty zaległości powstałych już 2004 r.?” Wojewódzki Inspektor podał: „Inspektorat skierował upomnienie do firmy „Gladius” dopiero w dniu 30.X.2006r. z uwagi na zaniedbanie pracownika, który wcześniej był odpowiedzialny za windykację. Pracownica ta odeszła z działu administracji nie przekazując tej sprawy. Firma ‘Gladius’ uregulowała zobowiązanie wraz z odsetkami w m-cu XI.2006r.”.

[Dowód: akta kontroli str. 257, 259]

W 2006 r. na podstawie art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁰ wysłano 48 upomnień do dłużników na łączną kwotę 29.487,64 zł. Upomnienia zostały wysłane w czterech terminach: 2 w dniu 28-06-2006 r., 2 w dniu 30-09-2006 r., 11 w dniu 16-10-2006 r. oraz 33 w dniu 30-10-2006 r.

Wg wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora „do dłużników były wysyłane również wcześniej upomnienia tj. w XI.2004r. (dot. 39 tytułów) oraz w V.2005r. (dot. 28 tytułów)”.

[Dowód: akta kontroli str. 257, 259]

Pomimo zawartego w upomnieniach stwierdzenia, że w przypadku nieuregulowania należności we wskazanym 7-dniowym terminie zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne w celu przymusowego ściągnięcia należności w trybie egzekucji administracyjnej, Inspektorat nie podjął w stosunku do podmiotów, które nie uregulowały zobowiązań czynności egzekucyjnych, o których mowa w przepisie § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹¹.

[Dowód: akta kontroli str. 215-217]

⁹ Art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej

¹⁰ Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968 z późn. zm.

¹¹ Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

W odpowiedzi na pytanie, dlaczego wobec podmiotów, które pomimo wysłanych upomnień nie uregulowały zobowiązań nie zostały wszczęte czynności windykacyjne, o których mowa w ww. przepisie Wojewódzki Inspektor podał: *„Czynności windykacyjnych nie podjęto w stosunku do podmiotów, które nie uregulowały zobowiązań ponieważ w 8 przypadkach zadeklarowały one uregulowanie zobowiązania w najbliższym czasie a w pozostałych przypadkach dotyczą one w przeważającej części zobowiązań po byłym gospodarstwie pomocniczym, natomiast w 4 przypadkach firmy przestały istnieć”*.

[Dowód: akta kontroli str. 257 ÷260]

W odpowiedzi na pytanie, dlaczego WIJHARS nie windykował zaległości po zlikwidowanym gospodarstwie pomocniczym Wojewódzki Inspektor podał, że windykacja nie była możliwa, ponieważ Inspektorat nie dysponował dokumentami źródłowymi dotyczącymi tych należności, gdyż na wniosek Prokuratury Rejonowej zostały one wydane policji. *„W dniu 15 lutego 2007 r. wystąpiliśmy z wnioskiem o wydanie tych dokumentów. Po ich otrzymaniu przystąpimy niezwłocznie do działań windykacyjnych”*.

[Dowód: akta kontroli str. 261÷266, 268]

Zbadane dowody nie zostały opatrzone dekretacją, o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Wg wyjaśnień Głównej Księgowej Anastazji Nowakowskiej Inspektorat wystawiał faktury dotyczące dochodów budżetowych z tytułu sprzedaży usług dotyczących wyłącznie § 0830, stąd dekretacja faktur była taka sama dla całości dokumentów. *„Księgowanie odbywa się w sposób automatyczny. Na koniec miesiąca drukowana jest zbiorcza dekretacja. Art. 21 ust. 1a [ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹² - przypis kontrolera] dopuszcza zaniechanie zamieszczania na dowodzie danych o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6, jeżeli wynika to z odrębnych przepisów lub techniki dokumentowania zapisów”*.

[Dowód: akta kontroli str. 210, 212]

Pobrane dochody były terminowo przekazywane na rachunek budżetu państwa. Na koniec roku strona Ma konta 222 oraz konto 130 –D wykazały salda równe zeru.

[Dowód: akta kontroli str. 34, 37]

¹² Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694

Należności pozostałe do zapłaty

Wyszczególnienie	Kwota zaległości netto wg stanu na koniec roku		Relacja zaległości netto do dochodów w roku		3:2
	2005	2006	2005	2006	
	tys. zł		%%		
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	28, 1	23, 8	41,3	56,7	84,6
Dział 010- Rolnictwo i łowiectwo					
§ 083 wpływy z usług	28, 1	23, 8	41,4	57,3	84,6

[Dowód: akta kontroli str. 5]

Należności netto pozostałe do zapłaty na koniec badanego okresu w kwocie 23.805,65 zł stanowiły 84,6 % zaległości wykazanych na koniec 2005 r. Na należności te składały się wpływy z tytułu usług zrealizowanych przez Inspektorat.

Wg wyjaśnień Głównej Księgowej w 2006 r. nie dokonywano umorzeń, zaniechań poboru, odroczeń należności budżetu państwa. W badanym okresie nie wystąpiły także należności, które uległy przedawnieniu.

[Dowód: akta kontroli str. 210, 212]

5. Realizacja wydatków

Wydatki Inspektoratu określone w „Planie jednostkowym dochodów i wydatków budżetowych na rok 2006” przedstawia zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2005 r.	2006 r.				6:3	6:4	6:5
			Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	w tym:			
						wydatki niewygasające			
tys. zł						%%			
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
	Ogółem, w tym:	1 613	1 595	1 595	1 595	0	98,9	100	100
1.	dział Rolnictwo i łowiectwo	1 613	1 595	1 595	1 595	0	98,9	100	100
1.1	Rozdział Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych	1 613	1 595	1 595	1 595	0	98,9	100	100

Plan dochodów i wydatków budżetowych w Inspektoracie na 2006 r. został ustalony decyzją Wojewody Śląskiego Nr FB.I.3011-78/2/2006 z dnia 16-03-2006 r. W informacji Dyrektora

Wydziału Finansów i Budżetu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego podano, że wydatki ogółem planowano w wysokości 1.595.000 zł., w tym 40.000 zł. na wydatki majątkowe. Plan finansowy jednostki na 2006 r. nie był zwiększony wydatkami przeniesionymi z rezerwy ogólnej i rezerw celowych.

Na łączną wartość zrealizowanych wydatków w kwocie 1.594.998 zł wydatki bieżące wynosiły 1.570.902 zł (98,5 %) a wydatki na zakupy inwestycyjne 24.096 zł (1,5 %). Zrealizowano 100% planu wydatków inwestycyjnych po zmianach.

[Dowód: akta kontroli str. 10-12, 18]

Zmiany planu finansowego w trakcie 2006 roku były dokonywane sześciokrotnie na wniosek Wojewódzkiego Inspektora decyzjami Wojewody Śląskiego na podstawie art. 148 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych¹³. Łączna kwota planowanych wydatków w trakcie roku nie uległa zmianie.

[Dowód: akta kontroli str. 206÷208]

W poniższej tabeli przedstawiono dokonane zmiany w planie wydatków, dotyczące zakupu materiałów i wyposażenia, usług remontowych oraz pozostałych usług:

Lp.	Paragraf	Wydatki wg planu pierwotnego	Wykonane wydatki wg planu po zmianach	4 / 3 %
		w złotych		
1	2	3	4	5
1.	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	53 000	80 720	152,3
2.	§ 4270 Zakup usług remontowych	10 000	14 815	148,2
3.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	70 000	112 468	160,7

Wzrost planowanych wydatków w § 4210 o ponad 50 % był rezultatem przede wszystkim przesunięcia kwoty 15.904 zł z § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne* do § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia*, co było wynikiem osiągnięcia w trakcie negocjacji niższej od planowanej (na poziomie 3.500 zł za sztukę) ceny zakupu 6 sztuk laptopów. Prawie 50 % procentowy wzrost wydatków w § 4270 dotyczył kosztów naprawy służbowego samochodu ford mondeo przejętego ze zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego. Ponad 60 % wzrost wydatków w § 4300 wynikał ze zwiększonej liczby zlecanych badań laboratoryjnych. Powyższe

¹³ Dz. U. z 2005 r. Nr 249 poz. 2104

przesunięcia w planie wydatków były możliwe dzięki oszczędnościom w wynagrodzeniach osobowych wynikającym m.in. z długotrwałych okresów chorobowych pracowników. Łączna kwota planowanych wydatków w trakcie roku nie uległa zmianie.

[Dowód: akta kontroli str. 8, 18]

Inspektorat nie dysponował środkami ujętymi w wykazie wydatków budżetu państwa, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2005.

Niewykorzystane środki finansowe w kwocie 2,29 zł zostały zwrócone na rachunek budżetu państwa w dniu 3-01-2007 r.

[Dowód: akta kontroli str. 201÷202]

Wielkość, struktura i celowość zrealizowanych wydatków, określonych w planie finansowym (po zmianach)

Struktura zrealizowanych wydatków w łącznej kwocie 1.594.998 zł przedstawiała się następująco:

- wydatki bieżące – 1.569.234 zł, w tym:
 - wydatki płacowe wraz z pochodnymi – 1.123.413 zł
 - pozostałe wydatki bieżące – 445.821 zł
- wydatki majątkowe – 24.096 zł
- różne wydatki na rzecz osób fizycznych (ekwiwalent za pranie fartuchów oraz woda mineralna dla pracowników laboratorium – 6 osób) - 1.668 zł,

[Dowód: akta kontroli str. 9, 259]

Wg harmonogramu realizacji dochodów i wydatków budżetu państwa z 14-03-2006 r. wykonanie wydatków majątkowych zaplanowano na styczeń (wykup samochodów) i wrzesień (zakup laptopów). Realizacja tych wydatków nastąpiła zgodnie z harmonogramem. W styczniu dokonano wykupu poleasingowego dwóch samochodów (ford modeno i renault kangoo) za łączną kwotę 24.096 zł. Po zmianie planu finansowego (o czym była mowa wyżej) zakup laptopów został dokonany w ramach wydatków bieżących.

[Dowód: akta kontroli str. 177, 182 ÷191, 192÷200]

Zatrudnienie i wynagrodzenie

Dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń zostały przedstawione w poniższej tabeli:

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2005 r.			Wykonanie 2006 r.			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełno zatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		Osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem wg statusu zatrudnienia w tym: dział (rozdział (nr nazwa) 010 rozdział (nr, nazwa) 01023	39	802,6	1.714	38	878,2	1.926	112,4
1.1.	status zatrudnienia 01	2	71,8	2.992	3	98,2	2.728	91,2
	03	37	730,8	1.646	35	780,0	1.857	112,8

[Dowód: akta kontroli str. 23]

Wykonanie planu zatrudnienia oraz wynagrodzeń w 2006 r. przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp	Status zatrudnienia	Liczba zatrudnionych osób		Wynagrodzenie [w złotych]						
		Plan	Wykonanie	Plan po zmianach			Wykonanie			% 10/7
				osobowe uposażenia	dodatkowe wynagrodzenia roczne	ogółem	osobowe uposażenia	dodatkowe wynagrodzenia roczne	ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Osoby nieobjęte mnożnikowym wskaźnikiem wynagrodzeń	3	5	98 182	6 516	104 698	98 182	6 516	104 698	100

2.	Członkowie korpusu służby cywilnej	39	35	780 000	54 948	834 948	780 000	54 948	834 948	100
3.	Razem	42	40	878 182	61 464	939 646	878 182	61 464	939 646	100

[Dowód: akta kontroli str. 23, 178÷181]

Wg wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora „Podstawową przyczyną powstania różnic pomiędzy planowanym a wykonanym stanem zatrudnienia w 2006r. były trudności z zatrudnieniem (na powstałe vacaty) nowych pracowników. Trudności te wynikały przede wszystkim z nie atrakcyjnych warunków finansowych, które można było zaproponować kandydatom na pracowników oraz trudnościami ze znalezieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach”.

[Dowód: akta kontroli str.258, 260]

W badanym okresie kwota wydatków na wynagrodzenia określona w planie wydatków po zmianach nie została przekroczona. Na podstawie zapisów na koncie 130-B §4010, § 4110, § 4120 i § 4140 ustalono, że składki z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz na Fundusz Pracy przekazywano do ZUS, w terminie określonym w art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych¹⁴ oraz, że pobrane wpłaty na rzecz PFRON były przekazywane w terminie określonym w art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych¹⁵. W związku z zatrudnieniem w kwietniu i czerwcu dwóch osób z ustalonym stopniem niepełnosprawności obowiązek opłacania składek na PFRON ustał z dniem 31-05-2006. Od czerwca Inspektorat składał tylko informację o zatrudnieniu, kształceniu lub działalności na rzecz niepełnosprawnych INF-1.

[Dowód: akta kontroli str. 205, 214]

¹⁴ Dz U. Nr 137, poz. 887 ze zm.

¹⁵ Dz. U. Nr 123, poz. 776 ze zm.

Zobowiązania

Zobowiązania Inspektoratu na dzień 31-12-2006 r. przedstawia tabela:

Wyszczególnienie	Stan na koniec grudnia		3:2
	2005	2006	% %
	tys. zł		
1	2	3	4
1. Zobowiązania ogółem	103,1	85,7	83,1
2. Zobowiązania wymagalne w tym:	28,9	5,0	17,3
– § 4160	28,9	5,0	17,3

[Dowód: akta kontroli str. 15]

W sprawozdaniach Rb-28 i Rb-Z za rok 2005 zobowiązania w kwocie 28.933 zł nie zostały wykazane jako wymagalne. Wyjaśniając przyczyny tego faktu Główna Księgowa podała: *„Zobowiązania te dotyczyły zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego. Ponieważ nie powstały one z winy WIJHARSU, dlatego uważałam, nie są one wymagalne względem Inspektoratu, lecz względem zlikwidowanej jednostki. Uważam, że uznanie tych zobowiązań za wymagalne w stosunku do Inspektoratu, wskazywałoby niesłusznie na Wojewódzkiego Inspektora jako winnego powstania tych zobowiązań. Powyższe zobowiązania zostały wykazane w sprawozdaniu Rb-28 po zmianie oznaczenia zawartości kolumny nr 12 z ‘wymagalne’ na ‘powstałe w latach ubiegłych’”*. Zobowiązania te zostały zaksięgowane na kontach 201 Rozrachunki z dostawcami – dotyczy zobowiązań w stosunku do Górnośląskiego Zakładu Energetycznego i Sanepidu w Chorzowie oraz na koncie 231 Umowy zlecenia – konto rozrachunków z pracownikami (2 osoby).

[Dowód: akta kontroli str. 294 ÷ 300]

Zobowiązania ogółem na koniec 2006 r. (ujęte w sprawozdaniu Rb-28) wynosiły 85.706,42 zł, w tym m. in.: zobowiązania płacowe wraz z pochodnymi 76.287,91 zł, pokrycie ujemnego wyniku finansowego i przejętych zobowiązań po likwidowanych jednostkach 4.972,30, podróże służbowe krajowe 2.069,20 zł oraz pozostałe usługi 1.634,78 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 18]

Zobowiązania wymagalne w kwocie 4.972,30 zł. nie powstały w 2006 r. lecz w latach ubiegłych i obejmowały następujące zobowiązania pozostałe po zlikwidowanym gospodarstwie pomocniczym w § 4160:

- umowy zlecenia – 1.665,00 zł,
- badania laboratoryjne wykonanie przez Sanepid w Chorzowie – 3.112,32 zł,
- opłata za energię elektryczną dostarczoną przez Górnośląski Zakład Energetyczny – 194,98 zł.

Wg wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora ww. zobowiązania stanowiły resztkę zobowiązań przejętych po zlikwidowanym gospodarstwie pomocniczym, których wartość wg stanu na dzień 10-08-2004 r. wynosiła 258.993,50 zł

[Dowód: akta kontroli str. 18, 20÷22, 211÷213, 268]

Wg wyjaśnień Głównej Księgowej ww. zobowiązania wymagalne dotyczyły zobowiązań zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego nie zostały uregulowane „z powodu braku dokumentacji źródłowej pozwalającej ustalić zasadność ww.” zobowiązań.

[Dowód: akta kontroli str. 211÷213]

Wojewódzki Inspektor, wyjaśniając przyczyny nieuregulowania istniejących zobowiązań wymagalnych podał: „*Mimo posiadania w planie finansowym na 2006r. środków "na pokrycie ujemnego wyniku finansowego i przyjętych zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych" zobowiązania te w 2006r. nie zostały uregulowane ponieważ - mimo ich zaksięgowania w poprzednim okresie - zaistniały wątpliwości, które było trudno wyjaśnić bez dokumentów źródłowych zabezpieczonych przez organy ścigania w styczniu 2006 r.*”.

Wg wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora wątpliwości dotyczyły „(...) zasadności tych zobowiązań, a równocześnie braku możliwości ich zweryfikowania z dokumentacją źródłową, która została wydana w dniu 25 stycznia 2006 r. na podstawie postanowienia Prokuratora Prokuratury Rejonowej”.

Dokumentacja finansowo-księgowa na mocy postanowienia Prokuratury Rejonowej z dnia 23-01-2006 r. została uznana jako dowód w sprawie prowadzonej przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach.

[Dowód: akta kontroli str. 258, 260÷268]

Środki z budżetu Unii Europejskiej, rachunki dochodów własnych, fundusze motywacyjne

W 2006 r. Inspektorat nie korzystał w 2006 r. w swojej działalności ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. W WIJHARS nie został utworzony rachunek dochodów własnych ani fundusz motywacyjny.

[Dowód: akta kontroli str. 257, 259]

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń kontrolerzy informują Inspektora Wojewódzkiego o przysługującym mu prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK). W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni – zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK – biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;
- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

Fakt przeprowadzenia kontroli został odnotowany w Ewidencji Kontroli Zewnętrznych pod poz. 1/2006

Protokół niniejszy sporządzono w 2-jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokołu wręczono Inspektorowi Wojewódzkiemu.

Katowice, dnia 9 marca 2007 r.

Mariusz Marquardt

gł. spec. kontroli państwowej

Potwierdzam odbiór

Arkadiusz Przytułski

spec. kontroli państwowej